

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระศิลปะ รายวิชาทัศนศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องกับการเรียนปกติ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสือการ์ตูนเรื่องศิลปะในชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทัศนศิลป์เรื่องศิลปะในชุมชนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องกับการเรียนปกติ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนราทร (เครือคาทอลิก) สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน เขตการศึกษาพื้นที่ 2 กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 60 คนโดยการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มกลุ่ม (cluster random sampling) โดยมีวิธีการดังนี้ โดยจับฉลากเลือกห้องเรียนจาก 5 ห้องจับมา 2 ห้อง และหลังจากนั้นก็จับฉลากเป็นห้องที่เรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่อง อีกห้องเป็นห้องที่เรียนด้วยวิธีการปกติได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนห้องละ 30 คน เด็กทั้ง 2 ห้องสามารถเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรได้ เนื่องจากมีการจัดห้องเรียนแบบคละเด็กเก่ง เด็กกลาง และเด็กอ่อน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น หนังสือการ์ตูนเรื่อง ศิลปะในชุมชนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และมีแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 20 ข้อ ดำเนินการทดลองโดยมีวิธีการให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 20 ข้อ ทั้ง 2 กลุ่มจากนั้นให้นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องศิลปะในชุมชน ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมเรียนด้วยวิธีการเรียนปกติและหลังจากนักเรียนเรียนจบบทเรียนแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 20 ข้อ ทั้ง 2 กลุ่ม และนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบไปวิเคราะห์ต่อไป

ผลการวิจัย

1. หนังสือการ์ตูนเรื่องศิลปะในชุมชนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.66/80.66
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องศิลปะในชุมชนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องศิลปะในชุมชนสูงกว่าการเรียนการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูนเรื่อง ศิลปะในชุมชนของสาระการเรียนรู้ศิลปะรายวิชาทัศนศิลป์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ค่าเท่ากับ 81.66/80.66 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้เนื่องจากขั้นตอนในการผลิตสื่อ มีอาจารย์และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อและเนื้อหาคอยดูแลให้คำปรึกษา และตรวจสอบอย่างใกล้ชิดในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเค้าโครงเรื่องที่มีหลากหลายประเด็นและหลายแนวคิด (theme) ของเรื่องที่จะนำมาใช้ในการนำเสนอให้ชัดเจนและสื่อออกมาได้ตรงความต้องการของสื่อหนังสือการ์ตูนเรื่อง อย่างเป็นระบบ ทั้งการกำหนดกรอบการเขียนเนื้อหาบทเรียนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เป็นภาพประกอบเนื้อหาบทเรียนที่ช่วยนำเสนอให้เข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น ตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้อ่านที่เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งทั้งนี้ได้มีการพัฒนาและแก้ไขปรับปรุง สื่อหนังสือการ์ตูนเรื่อง และทางด้านเนื้อหาหนังสือการ์ตูนเรื่องให้มีความถูกต้องจนได้ผลการประเมินสื่อหนังสือการ์ตูนเรื่องศิลปะในชุมชนจากผู้เชี่ยวชาญนั้นอยู่ในระดับดี หลังจากนั้นผู้วิจัยยังได้นำสื่อหนังสือการ์ตูนเรื่อง ศิลปะในชุมชนไปทำการหาประสิทธิภาพอีกถึง 3 ขั้นตอนคือ ขั้นรายบุคคล จำนวน 3 คน ซึ่งในขั้นตอนนี้ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 60.00/66.00 นักเรียนให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือการ์ตูนเรื่อง ศิลปะในชุมชนว่า สีนในหนังสือบางหน้ายังไม่ค่อยชัดเจนและมีเสื้อผ้าของนักเรียนยังไม่ถูกต้องส่วนอื่น ๆ อยู่ในความพอใจและชื่นชอบเป็นอย่างมากทั้ง 3 คน เมื่ออ่าน

แล้วได้รับความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของหนังสือมากขึ้นและตัวการ์ตูนมีสีสันสวยงาม จากนั้นได้ตรวจสอบปรับปรุงข้อบกพร่องของสื่อหนังสือการ์ตูนเรื่องศิลปะในชุมชน หนังสือการ์ตูนเรื่องศิลปะในชุมชนและแก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำไปทดลองกับกลุ่มเล็กจำนวน 9 คน ได้ค่าเท่ากับ 80.00/80.74 ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์ที่ใช้ได้และนักเรียนให้ความคิดเห็นต่อ หนังสือการ์ตูนเรื่องดังนี้ ชอบในด้านเนื้อหาอ่านแล้วสนุก อ่านแล้วให้ความรู้งานศิลปะ ที่ยังไม่รู้จักดี ภาพสวยงามแต่มีบางจุดที่ต้องปรับปรุงเช่นลึ้มใส่สีเข้าไปและคำที่ใช้ มีการพิมพ์ผิดอยู่หลายคำจึงได้นำหนังสือการ์ตูนเรื่องมาปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำไปหา ประสิทธิภาพกับกลุ่มใหญ่อีกครั้งหนึ่งเพื่อดูความเที่ยงตรงของประสิทธิภาพของสื่อ หนังสือการ์ตูนเรื่อง ในชั้นภาคสนามจำนวน 20 คน ได้ค่าเท่ากับ 81.66/80.66 ความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือการ์ตูนรู้สึกชอบในด้านเนื้อหาและตัวการ์ตูนสนุกสนานดี ไม่เบื่อหน่ายนั่นคือทั้ง3ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการ ทำแบบฝึกหัดระหว่างบทเรียน และทำแบบทดสอบ หลังเรียนนักเรียนสามารถทำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้วิจัยหลายท่านที่ได้สรุปประเด็นที่ตรงกันว่า การนำหนังสือการ์ตูนมาใช้ในการเรียนการสอนนั้นมีผลการศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้สรุปประเด็นตรงกันว่า หนังสือการ์ตูนช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่ง นิภา เย็นน้า (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจาก หนังสือการ์ตูนภาพกระด้างซึ่งชี้ด้วยข้อความที่มีสีแตกต่างกัน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รุจิรา ไชยงาม (2551) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างหนังสือการ์ตูน เรื่อง ดินสอพองสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนจากหนังสือการ์ตูนเรื่อง ดินสอพอง มีคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถัดมา อินทนนท์ (2551) ศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสือการ์ตูนประกอบการสอนคุณธรรม เรื่องความดีที่น่ายกย่อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เพื่อประเมินคุณภาพหนังสือและเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน การประเมินคุณภาพหนังสือการ์ตูนประกอบการสอนคุณธรรมเรื่อง ความดีที่น่ายกย่อง ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกเล่ม

2. ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องศิลปะในชุมชน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าได้สร้างหนังสือการ์ตูนเรื่องศิลปะในชุมชน ที่นักเรียนชอบและมีเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะต่าง ๆ ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ ซึ่งอยู่ใกล้ตัวนักเรียนแต่นักเรียนอาจจะไม่รู้อีกทั้งการเรียนการสอนในโรงเรียนและหนังสือเรียนที่โรงเรียนได้ใช้ในโรงเรียนนั้นมีเนื้อหาบทเรียนเรื่องศิลปะในชุมชนที่ไม่ตรงกับชุมชนของโรงเรียนและจัดเนื้อหาเป็นเรื่องไว้วางใจเกินไปซึ่งเป็นเนื้อหาที่ใกล้ตัวนักเรียน หนังสือการ์ตูนเรื่องศิลปะในชุมชน นำเสนอในด้านรูปการ์ตูนเรื่อง (comics) คือ หนังสือที่ดำเนินเรื่องด้วยภาพการ์ตูน แทนที่จะมีตัวหนังสือบรรยายเป็นหน้า ๆ อย่างหนังสือธรรมดา ก็กลายเป็นภาพทั้งหมด คำบรรยายหากจะมีก็เพียงข้อความสั้น ๆ ให้รู้ว่าใครที่ไหน ส่วนจะอย่างไรนั้น จะบรรยายเป็นคำพูดของตัวละคร ขณะที่อ่านนั้นผู้อ่านจะมีความรู้สึกเหมือนดูละครการ์ตูนเรื่อง หรือเข้าไปมีบทบาทกับเรื่องที่อ่าน ซึ่งเป็นรูปแบบในการเรียนที่นักเรียนชอบและมีความสนใจมากกว่าการเรียนแบบปกติ และสามารถอ่านก็ครั้งก็ได้ตามความชอบ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของผู้รู้หลายท่านได้กล่าวเกี่ยวกับสื่อหนังสือการ์ตูนไว้ดังนี้ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2541, หน้า 21) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อสมัยใหม่ก็ยังไม่สามารถแทนที่หนังสือได้ทั้งหมดเพราะการที่หนังสือมีราคาถูก (กว่า) พกพาสะดวกในทุกที่อ่านซ้ำครั้งแล้วครั้งเล่าได้เสมอ และใช้เวลากับการ “ละเลียด” อ่านได้ตามความพอใจเป็นคุณสมบัติสำคัญที่สื่อสมัยใหม่ยังไม่อาจทำได้ สมฤทัย ศรีเสน (2549, หน้า 1) แต่ได้มีสื่อประเภทหนึ่งที่เด็กส่วนมากให้ความสนใจคือ หนังสือการ์ตูน ซึ่งอาจนับว่าโลกของหนังสือที่ผู้ใหญ่ยอมยกให้เด็กเป็นเจ้าของคือ “การ์ตูน” นั้นเอง ดังผลการวิจัยของ อัฐพร อารยานันท์ (2547, หน้า 2-3) ได้กล่าวถึง หนังสือการ์ตูนว่าในปัจจุบันพบว่าหนังสือการ์ตูนสร้างความนิยมให้กับคนทุกเพศทุกวัยโดยเฉพาะวัยเด็ก ดังนั้นผู้ปกครองของเด็กจึงเล็งเห็นคุณประโยชน์ของการอ่านหนังสือการ์ตูนทั้งในด้านความรู้ สาระ คติสอนใจ รวมทั้งทำให้เด็กรักการอ่านด้วยเหตุนี้หนังสือการ์ตูนกับเด็กจึงเป็นสิ่งที่ผูกพันกันและเป็นเรื่องอย่างหนึ่งที่เด็กทุกคนชื่นชอบไม่ว่าจะเป็นเด็กเล็กหรือวัยรุ่น การใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อการสอนจึงนับเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาช่วยในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้

ในขณะที่การเรียนแบบปกติเป็นการสอนแบบบรรยายและสื่อในหนังสือ ผู้สอนซึ่งสอนในลักษณะครูเป็นศูนย์กลาง และอาจจะมีปัญหาในเรื่องจำนวนนักเรียนที่มากซึ่งไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง ประกอบกับระยะเวลาและอุปสรรคต่าง ๆ ในหน้าที่การเรียนการสอนของครู สื่อหนังสือการ์ตูนเรื่องศิลปะในชุมชนได้ถูกสร้างขึ้นมาเป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ จึงทำให้การเรียนเรื่องศิลปะในชุมชนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าการเรียนการสอนแบบปกติ ผลที่ได้สอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. หนังสือการ์ตูนเรื่อง เป็นสื่อชนิดหนึ่งที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้เพราะลักษณะของสื่อที่ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่ต้องการดู และหนังสือการ์ตูนเรื่องยังมีการดำเนินเนื้อเรื่องที่ดำเนินไปโดยมีตัวการ์ตูนและคำพูดในบอลลูนช่วยดำเนินเรื่องราวตั้งแต่เริ่มต้นจนจบซึ่งนักเรียนจะไม่เบื่อหน่ายทำให้การเรียนการสอนได้ประโยชน์อย่างยิ่ง
2. การสร้างหนังสือการ์ตูนเรื่อง ควรมีการร่วมมือกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา หลักสูตร และด้านการสอนรวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อทางด้านการคอมพิวเตอร์กราฟิก และโรงพิมพ์ เพื่อสร้างหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ดีและมีประสิทธิภาพ
3. การสร้างหนังสือการ์ตูนเรื่องเป็นการสร้างสื่อการสอนที่เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีกรรมวิธีขั้นตอนที่ละเอียดประณีตอย่างยิ่งตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการออกแบบภาพประกอบด้วยการเขียน และขบวนการพิมพ์ที่ค่อนข้างแพงซึ่งผู้ที่ทำวิจัยทางด้านนี้ควรมีความพร้อมในทุกด้านที่กล่าวมา จึงจะทำให้หนังสือการ์ตูนเรื่องที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในการนำสื่อหนังสือการ์ตูนเรื่องมาใช้ในการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในรายวิชาทัศนศิลป์เรื่องศิลปะในชุมชน และเรื่องอื่น ๆ ต่อไป
2. หนังสือการ์ตูนเรื่องเป็นสื่อที่ใช้งบประมาณการสร้างที่มีทุนทางด้านเวลาและขบวนการสร้างที่สูงพอสมควร ควรคำนวณงบประมาณให้พอเหมาะกับสื่อที่สร้างเพื่อไม่ให้เกิดความฟุ่มเฟือยสิ้นเปลือง
3. ควรมีการวิจัยการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องเปรียบเทียบกับการสอนรูปแบบอื่น ๆ